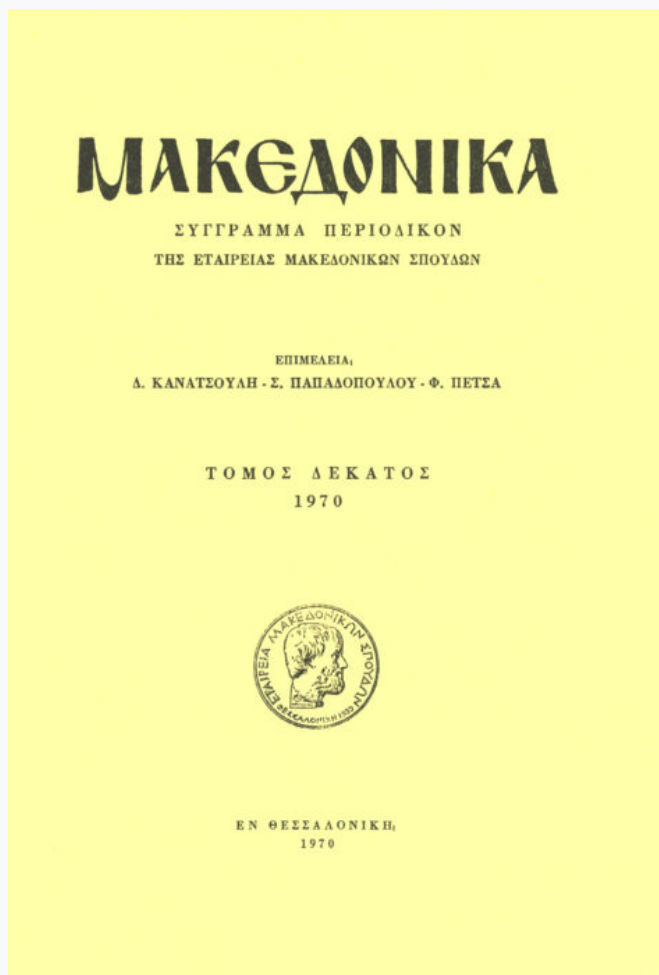

Μακεδονικά

Τόμ. 10, Αρ. 1 (1970)

Ένα ανέκδοτο ποίημα του Γερμανού Καραβαγγέλη

Δημήτριος Σπ. Τσαφαράς

doi: [10.12681/makedonika.787](https://doi.org/10.12681/makedonika.787)

Copyright © 2014, Δημήτριος Σπ. Τσαφαράς

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Τσαφαράς Δ. Σ. (2015). Ένα ανέκδοτο ποίημα του Γερμανού Καραβαγγέλη. *Μακεδονικά*, 10(1), 298–299.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.787>

τής μου. Ματαίως ὄθεν καὶ ἀνοφελῶς ἡσχολήθη μὲ ἄλλας δὴθεν ἐλλείψεις.

Μετὰ τιμῆς
Παναγιώτης Κ. Γυϊόκας
Ἐπίτιμος δικηγόρος

ΕΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗ

Δημοσιεύεται παρακάτω ἓνα μικρὸ ποίημα, ἀνέκδοτο ἀπὸ ὅσο γνωρίζω, τοῦ Γερμανοῦ Καραβαγγέλη, πού βρήκα τὸ καλοκαίρι τοῦ 1969 στὴ σκῆτη τῶν Καυσοκαλυβίων τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Συγκεκριμένα ξεφυλλίζοντας τὸ βιβλίο ἐπισκεπτῶν στὴν ὁραία αἰθουσα ὑποδοχῆς τοῦ ἀρχοντικοῦ ἀγιογραφικοῦ οἴκου τῶν Ἰωασαφαίων, εἶδα ν' ἀπευθύνουν στὸ «σεμνεῖον αὐτὸ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τέχνης» λόγια κολακευτικὰ διαπρεπεῖς Ἑλληνες πού πέρασαν καὶ φιλοξενήθηκαν ἐκεῖ, ὅπως ὁ Σπυρ. Λάμπρος, ὁ Παῦλος Καρολίδης, ὁ Ἰωακείμ Φορόπουλος, ὁ Σωκρ. Κουγέας, ὁ Εὐλόγιος Κουρίλας κ.ἄ. Σὲ μιὰ σελίδα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ βρίσκεται τὸ ποίημα τοῦ Γερμανοῦ Καραβαγγέλη, ἀφιερωμένο στὴ σκῆτη τῶν Καυσοκαλυβίων καὶ τοὺς Ἰωασαφαίους ζωγράφους, ὀνομαστοῦς γιὰ τὴν ἐπίδοσή τους στὴν ἀγιογραφία.

Ὁ Γερμανὸς Καραβαγγέλης, μητροπολίτης Καστοριάς, κατόπιν Ἀμασειᾶς καὶ τέλος ἑξαρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν Κεντρικὴ Εὐρώπη, εἶναι γνωστότατος γιὰ τὴν ἐθνικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ δράση του γενικὰ καὶ ἰδιαίτερα σὰν ἐξέχουσα ἥρωικὴ μορφή τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα¹. Στὴν ἐπικὴ αὐτὴ πάλι τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μακεδονίας ἐναντίον τῶν βουλγαρικῶν ὀργάνων ὁ Καραβαγγέλης στάθηκε πρωτοπόρος, ὀργανωτὴς καὶ συντονιστὴς τοῦ Αγώνα στὸ πῶς ἐπικίνδυνον καὶ στὸ πῶς καίριο σημεῖο, στὴν Καστοριά. Ἐπτά ὁλόκληρα χρόνια, ἀπὸ τὸ 1900 μέχρι τὸ 1907, ὑπηρετήσε μὲ πίστη, ἐνθουσιασμό καὶ πείσμα τὴν ἱερὴ ὑπόθεσι τῆς Μακεδονίας καὶ πρόσφερε ἔργο πολύτιμο, ἄξιο τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης.

Τὸ δημοσιευμένο ποίημα τοῦ σεπτοῦ ἱεράρχη δὲν ἀναφέρεται σὲ πρόσωπα ἢ γεγονότα τῆς θυελλώδους ἐθνικῆς του δράσης. Γράφτηκε τὸ 1894, ἐνῶ ἦταν ἀκόμα ἀρχιμανδρίτης καὶ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, καὶ περιέχει ἐντυπώσεις καὶ λόγια φιλοφρονητικὰ γιὰ τὴ σκῆτη τῶν Καυσοκαλυβίων καὶ τὴν ἐκεῖ ἀδελφότητα τῶν ἀγιογράφων Ἰωασαφαίων. Ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὸ ποίημα δὲν παρουσιάζει ἰδιαιτέρο ἐνδιαφέρον οὔτε διακρίνεται γιὰ τὴν ἄρτια τεχνικὴ του. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν θὰ ἀξίζε ἴσως νὰ δημοσιευθῇ. Ἐπειδὴ ὅμως προέρχεται ἀπὸ τὸν Γερμανὸ Καραβαγγέλη, μορφή πού στὴ συνειδήσή μας ἔχει καθιερωθῇ σὰν ὁ ἀντάρτης τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα ἢ ὁ σχολαστικὸς θεολόγος πού ἀντικρούει μὲ δογματικὰ ἐπιχειρήματα ἐγκύκλιο τοῦ πάπα τῆς Ρώμης, νομίζω ὅτι δὲν εἶναι χωρὶς σημασία τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀγωνιστὴς κληρικὸς σὲ μιὰ στιγμὴ βαθιᾶς συγκίνησης ἀφησε τὸν ἑαυτὸ του νὰ ἐκδηλωθῇ ποιητικά. Τὸ ποίημα δημοσιεύεται ὅπως ἀκριβῶς ἔχει στὸ χειρόγραφο:

1. Γερμανοῦ Καραβαγγέλη, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν (ἀπομνημονεύματα), Ἀρχεὶον Μακεδονικοῦ Ἀγώνος Πηνελόπης Δέλτα, ἐκδ. δευτέρα, ἐπιμελεῖα Β. Λαοῦρδα, πρόλογος Στ. Π. Κυριακίδου, εἰσαγωγή Κλ. Τσούρκα, Θεσσαλονίκη (ΙΜΧΑ ἀρ. 26) 1959. Μετακομιδὴ Λειψάνων Γερμανοῦ Καραβαγγέλη (ἐκδ. ΕΜΣ), Θεσσαλονίκη 1960.

Σ' αὐτὴν τὴν Σκῆτην τοῦ Χριστοῦ ποὺ κελαιδοῦν τ' ἀηδόνια
 καὶ παίζουσιν τὴν κιθάραν των μουσαῖς καὶ χελιδόνια,
 ἦλθε καὶ ἓνας δάσκαλος παπᾶς κ' Ἀρχιμανδρίτης
 θέλων νὰ γίνῃ μοναχὸς καὶ Κανσοκαλυβίτης.
 Θαρροῦσε πῶς σ' τὸν Ἄθωνα ἐδῶ μεσ' σ' τὰ μπαγήρια
 κοιμῶνται τρώγον, καὶ περνοῦν χοροὺς καὶ πανηγύρια.
 Τὸν κόσμον πλέον βαρυνθεὶς, ἠθέλησε νὰ εὗρῃ
 ἀνάπαυσιν κ' ἀναρνήσῃ καὶ τί ἄλλο ποιοῦς ἑξέρει.
 Μιά ἡμέρα μόνον κάθισε, τὴν ἄλλην φεύγει πλέον.
 τὴν θάλασσαν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ μὴ ξανάλθῃ πλέον.
 Σ' αὐτὴν τὴν Σκῆτην, ἔμαθε, πῶς δὲν χωρεῖ ἀργία,
 ἀλλὰ νηστεία, προσευχή, χαρὰ καὶ ἐργασία.
 Μὲ δάκρυα σ' τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μὲ χαρὰν σ' τὸ στῆθος
 τὸ εὐλαβὲς ἐθαύμασε καὶ μουσοτρόφον ἦθος,
 καὶ τὴν ἀρχαίαν εὐκλείαν τοῦ Ἄθω ἀνεμνήσθη,
 κ' εἰς παρηγόρους ἔκτοτε ἐλπίδας ἐβυθίσθη.
 Εἶθε νὰ δίδῃ ὁ Θεὸς σ' τοὺς ἀδελφοὺς ὕμειαν
 γιὰ νὰ κατέχουν ἄσβεστον τῆς Τέχνης τὴν Ἑσῖαν
 διηγεκῶς καὶ ἀφθονον τὴν θείαν ἐνλογία.

Ἀρχιμ. Γερμανὸς Καραβαγγέλης

5 Ὀκτωβρίου 1894. Ἐν τῇ ἱ. Σκῆτι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου,
 τῇ ἐπιλεγομένῃ τῶν Ἰωσαφαίων.

ΔΗΜ. ΣΠ. ΤΣΑΦΑΡΑΣ